

SANATÇI B N N
KADINLARIN E L
YÜZYILI S N A
R

Ben-Sen-Onlar: Sanatçı Kadınların Yüzyılı

BASIN BÜLTENİ

Çiğdem Simavi hâmilliğinde ve ÜNLÜ & Co sponsorluğunda düzenlenen ***Ben-Sen-Onlar: Sanatçı Kadınların Yüzyılı***, 9 Ekim’de Meşher’de açılıyor. Deniz Artun’un küratörlüğünde gerçekleşen sergi, yaklaşık 1850–1950 arasında Türkiye’de yaşamış ve yaratmış sanatçı kadınların eserlerinden bir seçkiye yer veriyor.

Ben-Sen-Onlar, ismini Şükran Aziz’in sergideki bir eserinden alıyor. Sergi, çoğunluğu “ben”leşmemiş ve dolayısıyla sanat tarihi tarafından kaydedilmemiş kadınları tek tek fark etmenin yanı sıra, kolektif bir “biz”in oluşabilme koşullarını da araştırıyor. Aynı zamanda Meşher bu sergi ile, Türkiye’den çağdaş sanatçı kadınları köklerini keşfetmeye davet ediyor.

Ben-Sen-Onlar bir isimden, gruptan, kurumdan diğerine çekilmiş düz çizgilerin dışında kalan bütün kadınların ve eserlerin anıldığı ve anlatıldığı bir “başka” zamana işaret ediyor. Böylece sergiyle, kadınlara kendilerinin kahraman oldukları bir “yüzyıl” armağan ediliyor.

Meşher'in üç katında gerçekleşen sergide, 117 sanatçıdan 232 eser yer alıyor. **Ben-Sen-Onlar: Sanatçı Kadınların Yüzyılı**, 27 Mart 2022 tarihine kadar İstiklal Caddesi'ndeki Meşher'de izlenebilir.

ÇİĞDEM SİMAVİ, SERGİNİN HÂMİSİ

Ben-Sen-Onlar sergisinin hâmilliğini üstlenen Çiğdem Simavi, yola çıkış amacını şöyle ifade ediyor: "Her zaman kadın emeğine, gücüne, dayanışmasına ve birleştiriciliğine inanan bir kadın oldum. Türkiye'nin sanatçı kadınlarını tüm dünyaya anlatmak, tanıtmak ve çoğunu içine sıkıştırdıkları gölgelerden çekip çıkararak gün ışığına kavuşturmak en büyük hayalimdi. Ülkemin kültürü ve sanatına olan hayranlığımın temelindeki sessiz kahramanların her zaman kadınlar olduğu bilinciyle, bu hayalimin peşinden gittim."

ŞEBNEM KALYONCUOĞLU ÜNLÜ, ÜNLÜ & CO YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Serginin sponsorluğunu üstlenen ÜNLÜ & Co'nun yönetim kurulu üyesi Şebnem Kalyoncuoğlu Ünlü de şunları söylüyor: "ÜNLÜ & Co olarak her zaman kadının gücünü ön plana çıkaracak çalışmalar yürütüyoruz. Yirmi beşinci yılımızı kutladığımız bu özel yılda da Türkiye'den sanatçı kadınlarının yüzyıllık emeğini ortaya çıkaran böyle bir sergiye sponsor olmak bizler için gurur verici. *Ben-Sen-Onlar* sergisi, sanat tarihinin gözden kaçırdığı ya da ihmal ettiği sanatçı kadınların fark edilmesi ve görünür kılınması için önemli bir kilometre taşı olacak."

DENİZ ARTUN VE KAVRAMSAL YAKLAŞIMI

Küratör Deniz Artun, *Ben-Sen-Onlar* sergisinin kapsamını belirlerken, Türkiye'de çağdaş sanatçı kadınların varlığının köksüz olduğunun altını çiziyor. Ancak *Ben-Sen-Onlar* sergisi bu tarihi yazmak iddiasında değil. Aksine yazılacak tarihin bir değil pek çok olduğunu hatırlıyor ve hatırlatıyor. Sergi, her bir kadının hatta her bir eserin alternatif tarihler kurabileceği "biz"e bir çağrı.

Ben-Sen-Onlar, Meşher binasının üç katına yayılıyor. Giriş katı "Ben", aynada kendi mütevazı varlıkları ile karşılaşan şöhretsiz kadınlara odaklanıyor. Serginin farklı köşelerine yerleştirilen aynalar, tek bir kadının birkaç yüzünü yakalamaya çalışıyor. Kadınların, tarihten kendi kendilerini sildikleri, adlarının üzerini bile bile karaladıkları da oluyor. Dolayısıyla ayna, bazen de, eskiz aşamasında terk edilmiş eserleri ya da kariyerleri bir dev aynasına yansıtmaya ve onları "büyütmeye" yarıyor.

Birinci kat "Sen", yumuşak ve birleştirici olan öteki ile karşılaşmaları anlatıyor. Öncelikli "sen" olarak çocukları çağırıyor. Portrelerin ve otoportrelerin çoğu, anne olmanın ya da olmamanın deneyimi ve öznellik, aile olmanın tanımı ve şefkat, sanatçı olmanın gücü ve

ölümsüzlük hakkında düşünmek üzere davet ediliyor. Ayrıca “sen”, anneliğin idealindeki kutsallık ile çıplaklığın ideasındaki tenselliği karşı karşıya yerleştiriyor.

İkinci kat “Onlar”, kadınlara başkalarının gözünden bakıyor. Çiçek, özellikle vazoda olduğunda, başkaları tarafından kadınlara yakıştırılan sıfatları taşıyor: duygusal, kırılgan, amatör ruhlu, sıradan, domestik ve dekoratif. Pek çok sanatçı kadın, kendisinden güvenli ve zarif olanı resmetmesi beklendiği için, ancak vazoda çiçekler boyayarak resim yapıyor. Sergiye, hiçbir öncelik gözetilmeden, neredeyse kendiliğinden saçılan çiçekler, şematik aile ağacının, çizgisel bir sanat tarihinin de alternatifini temsil ediyor.

SANATÇILAR

Ben-Sen-Onlar, sanatçı kadınlara atölyelerinin ve daha çok da evlerinin dışında bir görünürlük kazandırmak üzere başlatılan bir araştırma. Öte yandan, yaklaşık olarak belirlenen 1850–1950 yılları arasında yaşamış ve çalışmış bütün kadınları bulmak ve listelemek kaygısı taşıyor. Aksine, çok daha fazlasını keşfetmeye davet ediyor.

Sergide Yer Alan Sanatçılar: Naile Akıncı, Nükhet Aksoy, Maide Arel, Hale Asaf, Perran Berrünnisa Atamdemir, Jülide Atılmaz, Can Ayan, Neşe Aybey, Şükran Aziz, Hatice Şahiye Barlas, Iraida Barry, Behice Nuri, Saime Belir, Belkıs Mustafa, Lerzan Bengisu, Sabiha Bengütaş, Nimet Berdan, Aliye Berger, Semiha Berksoy, Mevhibe Meziyet Beyat, Deniz Bilgin, Zerrin Bölükbaşı, Zabelle C. Boyajian, Sabiha Bozcalı, Halet Çambel, Refia Edren Çiray, Nevin Çokay, Hamiye Çolakoğlu, Gül Derman, Didar Tahsin, Şükriye Dikmen, Tiraje Dikmen, Güzin Duran, Ayhan Dürrüoğlu, Afife Ecevit, Nazlı (Emin) Ecevit, Efruz Cemil, Melahat Ekinci, Esmâ Ekiz, Emine Semiyye Hilmi, Selma Emiroğlu, Özden Akbaşoğlu Ergökçen, Nebahat Erkekli, Mari Ertoran (Kaloyan), Semiha Es, Esmâ İbret Hanım, Eren Eyüboğlu, Fatma Saime Cenap, Seniye Fenmen, Sühendan Fırat, Bilge Friedlaender, Lina Gabuzzi, Filiz Özgüven Galatalı, Ruzin Gerçin, Mari Gerekmezyan, Vildan Gizer, Nevide Gökaydın, Beyza Gönensay, Bedia Güteryüz, Hatice Süleyman, Hayriye Nuri, Seta Hidiş, Sara Farhi Huntzinger, Selime Işıtan, Mürşide İcmeli, Nasip İyem, Naciye İzbul, Sare İsmet Kabağağaçlı, İvon Karsan, Gencay Kasapçı, Nevzat Kasman, Sevim Kent, Türkan Kıran, Sabahat Kırılı, Füreya Koral, Hakkiye Koral, Emel Korutürk, Melike Abasıyanık Kurtiç, Müreccel Küçükaksoy, Harika Lifij, Mihri Rasim (Müşfik), Yıldız Moran, Muhterem Ömer, Muide Esad, Müfide Kadri, Nedime Ahmet, Nevin Edhem, Nimet Raif, Nüveyre Faik, Maryam Özacul (Özcilyan), Necla Özbay Özdemir, Rahime Yusuf Ziyaeddin, Rana Salih, Ruhiye, Safiye, Kristin Saleri, Mukaddes (Erol) Saran, Bedia Sarıkaya, Leyla Gamsız Sarptürk, Melek Celal Sofu, Harika Söylemezoğlu, İvi Stangali, Virginia Stolzenberg, Emel Şahinkaya, Maryam Şahinyan, Nasra Şimmeshindi, Şükûfe İbrahim, Tâciser Salih Şâkir, Cahide Tamer, Leman Tantuğ, Zekavet Bayer Taş, Frumet Tektaş, Celile Uğuraldım, Melahat Üren, Mary Adelaide Walker, Fahrelnissa Zeid, Elisa Pante Zonaro

SERGI YAYINI

Sergi için küratör Deniz Artun ile araştırma ve küratoryal çalışmaları yürüten Şeyda Çetin ve Ebru Esra Satıcı'nın metinlerini kaleme aldığı, eser ve efemera görsellerinin yer alacağı bir sergi kitabı hazırlandı. Şeyda Çetin ve Esra Satıcı'nın derlediği belgeler bir tür ortak bir albüm niteliğinde kitaba taşındı. İngilizce ve Türkçe olarak iki ayrı edisyon halinde yayımlanan kitap, Meşher ve Koç Üniversitesi Yayınları'ndan satın alınabilir veya çevrimiçi kitap platformlarından sipariş edilebilir.

ETKİNLİKLER

Ben-Sen-Onlar: Sanatçı Kadınların Yüzyılı sergisine küratör Deniz Artun ve Meşher ekibinin hazırlayacağı bir etkinlik programı eşlik edecek. Konuşma, yetişkin atölyeleri ve çocuklara özel atölyeler çevrimiçi platformlarında ücretsiz olarak gerçekleştirilecek. Güncel etkinlik programına Meşher'in internet sitesi ve sosyal medya kanallarından erişilebilir.

ZİYARET BİLGİLERİ

Sergi, salı-pazar saat 11.00–18.00 arasında ücretsiz olarak ziyaret edilebilir. İstiklal Caddesi'ndeki Meşher'de ziyaretin yanı sıra etkinlik ve rehberli sergi turları ücretsiz gerçekleştiriliyor. Binada uygulanan sağlık tedbirleriyle ilgili bilgiler ve yeni ziyaret saatlerine www.meshher.org'dan ulaşılabilir.

MEŞHER HAKKINDA

Bir Vehbi Koç Vakfı (VKV) kuruluşu olan Meşher, tarihi araştırmalardan güncel sanata uzanan kapsamlı sergilerinin yanı sıra atölye ve konferans gibi etkinlik serileri düzenliyor. Osmanlı Türkçesinde “sergi mekânı” anlamına gelen adıyla Meşher, zamanlar ve kültürler arasında ilham verici bir diyalog zemini sağlamak amacıyla 2019 Eylül'ünden bu yana etkinliklerini sürdürüyor. Üç kata yayılan 900 metrekarelik sergi alanı ve etkinlikler için bulunan 100 metrekarelik faaliyet alanına sahip olan Meşher'deki sergiler, ortaçağdan günümüze uzanan geniş zaman dilimi içinde, çok çeşitli konulardaki programı, araştırmaya dayalı akademik yönü ve yayınlarıyla bir referans noktası olarak kültür sanat dünyasına katkıda bulunmaya devam ediyor.

www.meshher.org | [Instagram](#)